

designer

Alessandro Mendini:
altijd blijven spelen [1]

Moderne Inox
ook mooi in oud pand [2]

[2]

ALESSANDRO MENDINI EN DE COMPACTE KEUKEN

De vader en de moeder

Reneé de Haan

Zes jaar geleden stond er in een achterafzaaltje bij de Salone del Mobile een proef van de compacte Mendini-Alessikeuken, met rondingen en diepe kleuren. Een geniale formule, maar de uitvoering eindigde in de archieven. Wat ging er mis? Met die vraag mogen we in Milaan om de tafel zitten in het speelhuis van Mendini, waar al zijn ontwerpen, geschriften en architectuurtekeningen opgetast staan.

Zijn studio is een museum en een levend archief, waarin alle medewerkers vol rust en overgave weten wat ze moeten doen. Mendini spoort ze aan met een half woord en hij heeft maar één doel: de wereld een beetje beter maken dankzij de knipoog en de diepe visie van mensen zoals hij. Humor en relativering glinsteren door als hij constateert hoe het met zijn eerste en mogelijk tevens laatste keukenontwerp verliep.

“Sommige projecten gaan door, andere slapen in. Dat is geen probleem, want die ga ik dus gewoon vergeten. Deze keuken heb ik gemaakt voor Alberto Alessi, als

vriend. Het ontwerp werd zo veel gefotografeerd dat veel mensen dachten dat het wel in productie zou komen, maar het was niet bedacht als massaproduct. Nou ja massa... het moest ineens in een brochure passen met diverse opstellingen. Dat was al een tour de force. En er ontbrak een duidelijke lancering: een introductie hier, drie modellen elders, later een persbijeenkomst in Rome, niet bepaald een lekkere springplank.”

MANIAKAAL Het begon allemaal toen Alessi tien jaar terug zijn vriend benaderde om zijn grote buitenhuis op het platteland in te richten. De keuken werd direct een belangrijk punt omdat Mendini daar geen ervaring mee had. Praktische steun kwam van Gabriele Centazzo, dé designer van Valcucine, gesteund door apparatenproducent Foster. In de studio glimlacht de architetto als hij terugdenkt aan de intensieve samenwerking. “Die Centazzo is een techneut, heel anders dan ik. Als een laatste open en dicht zoekt, moet het bij

Een bescheiden man, maar groot in daadkracht. Met 81 jaar puzzelt Alessandro Mendini nog dagelijks in zijn eigen laboratorium over hoe de wereld beter in elkaar kan zitten. Hij draagt zijn steentje bij in een onstuimige vrolijkheid van kleurrijke mozaïeken voor Bisazza of de totale uitstraling voor het Groninger Museum. In dat rijtje past de keuken die hij voor Alberto Alessi ontwierp.

[1]

[1]

hem van rubber worden, safe als in de vliegtuigbouw, maniakaal onderzocht. Na een maand gaat het niet meer dicht natuurlijk.”

EXPRESSIEF In mime toont hij het schuiven van een denkbeeldige lade om er lachend aan toe te voegen: “Sympatieke man die Centazzo, maar zo’n glasbak als kookpunt is mij veel te koud. Daarom past mijn keuken eigenlijk niet bij de andere modellen van Valucine, het is een soort ondergeschoven kindje. Mijn uitgangspunt was totaal anders. Ik onderzocht het historische begin van de keukens. Ook om me af te zetten tegen die twintig meter lange stalen tafels die je op beurzen ziet, als de commandopost van een vliegtuig. In 1800 bestond de keuken uit een voorraadkast, een tafel en een open vuur. Die traditie, het menselijke en huishoudelijke wilde ik terugbrengen, in een omarmende vorm. Vandaar die curven, niets nieuws natuurlijk, maar mijn synthese lag in waar je wat allemaal in kwijt kunt. Dat werd superinteressant. Uiteindelijk heb ik dat traditionele monoblok in drie gedaanten laten ontstaan: country, techno en elegant. Voor de marketing werd het nóg ingewikkelder. Wat is nu de echte Mendinikeuken?”

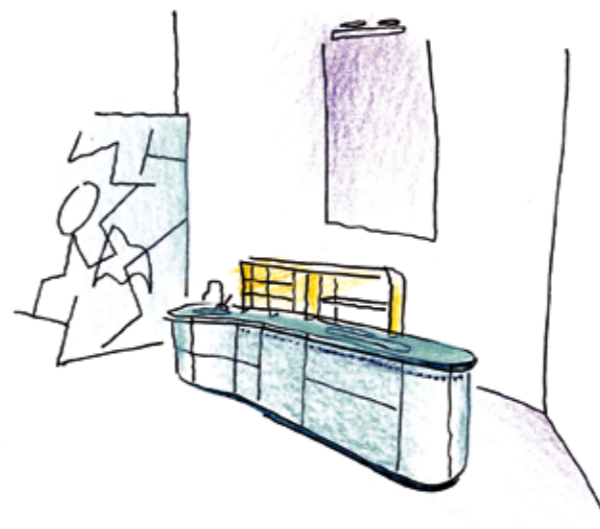
Geen van de modellen heeft zijn eigen huisdeur bereikt. Met understatement meldt hij dat hij zoiets niet kan betalen. “Koken kan ik evenmin, dus ga ik bij zo’n ontwerp veel meer uit van wat de mensen blij maakt, hoe ze zich echt thuis voelen. Dat zit in al mijn objecten. Ik wil expressief zijn, positief en poëtisch, soms sympathiek en ironisch. Dat zijn de karakteristieken waaraan je al mijn werk kunt herkennen. Deze wereld is zo wreed, daar moet ik iets positiefs in zetten en kleur helpt daarbij.”

'Deze wereld is zo wreed, daar moet ik iets positiefs in zetten'

Het oermodel van Alberto Alessi valt op door een enorme glazen kap, een zeer lange tafel, bibliotheek erbij en overall apparatuur die uitnodigt om aan de slag te gaan. Als geheel niet bepaald bescheiden van afmetingen. De ogen van Mendini flikkeren olijk: “Misschien was het hele traject naar productie uiteindelijk alleen een truc van Alberto omdat hij op deze manier een mooie keuken kreeg! In elk geval heeft ingenieur Bortot van Alessi ons allemaal bij elkaar ge-

bracht, waardoor de industriële vertaling ontstond. We hebben er allemaal heel hard aan gewerkt en veel van geleerd. Mijn eigen keukens vormde wel degelijk een inspiratie. Die bestaat uit héél oude notenhouten kasten en een werkgedeelte uit de jaren vijftig. Die combinatie van functioneel en meubels wordt nu herontdekt, zoals mensen telkens uitkomen bij bepaalde vaste waarden.”

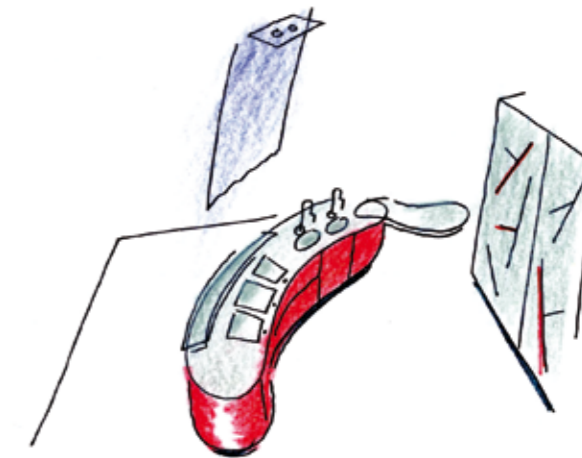
METERSGROOT Alles om hem heen ademt jaren vijftig, zestig, zeventig. Vooral de laatste periode lijkt hier gewoon door te tellen, ook in het uiterlijk van Alessandro Mendini. Hij knikt instemmend: “Mijn objecten zijn niet tijdgebonden, ze vormen voor mij een keten van personages die emoties oproepen. Ontwerpen is niet alleen een instrument om iets te maken, maar ook een esthetische expressie. Altijd vind je mij in het laboratorium, om te kijken of wat ik wil uitdrukken, werkelijk kán. Vaak maak ik het moeilijk door materialen te kiezen of te combineren die niet zomaar gesmolten of gesmeed kunnen worden. Dit paard hier heeft iets ontwapenends als beeldje op de tafel. Metersgroot voor Bisazza krijgt het een totaal andere lading. Bij beide zit er een hoop research achter, dat valt niet

[2]

uit te leggen. Handmatig is het nog te doen, maar in seriereproductie heb je een ander verhaal. Ik bestudeer altijd de aspecten die voor mij logisch zijn om te onderzoeken. De rest laat ik aan specialisten over.”

NIEUW Er lopen tal van projecten naast elkaar dit jaar. Het vijfhonderd pagina's dikke boek over zijn werk krijgt een tweede druk met allerlei toevoegingen. In Frankrijk verschijnt een ander lijvig geschrift over hem, in Korea wordt zijn werk geanalyseerd. Daarnaast is hij bezig met een expositie in het Centre Pompidou in Parijs, over de naïven van 1970 tot nu. “Daar zit veel zachtheid in, iets dat bij mij past. In Korea en China komen ook tentoonstellingen van mijn werk, omdat ik via designwedstrijden daar allemaal mensen heb leren kennen. Ik geniet daarvan, maar ook van wat ik morgen ga bedenken, iets dat ik vandaag nog niet weet. Elk ding heeft zijn eigen karakter en zeggingskracht. Als ontwerper ben je soms de vader, dan weer de moeder van wat je schept. Bij de keukens van Alessi overheerst het vrouwelijke. Dus daar was ik overduidelijk de moeder. Die nu moet loslaten.”
www.ateliermendini.it

[3]

Sprookjesachtige opstelling van submodel Eliche [1]

Schetsen voor Alessi [2]

High tech voor de jongeren [3]

Typisch Mendini-detail bij Dennis Borrel [4]

[4]